

2. - 10. juli 1862

AFSENDER

Elisabeth Jerichau Baumann

MODTAGER

Jens Adolf Jerichau

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Brevet skrives over flere dage, men er sammenhængende. Den del af brevet, der her er dateret 4. juli, har Elisabeth Jerichau Baumann selv dateret 4. juni, og beror på en fejl, da hun først ankom til London sidst i juni.

Generel kommentar:

—

Afsendersted:

London

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Augusta af Hessen-Kassel

H.C. Andersen

Torben Bille

Adolf Delcomyn

Francis Egerton

Marianne Margaret Egerton

Christian Frederik Falbe

Carl Joachim Hambro

B.S. Ingemann

Sophie Jerichau

Augustus Paget

Herman Rée

Carl Frederik Sørensen

Adolph Tidemand

A.P. Westenholz

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek

DOKUMENTINDHOLD

Det plager Elisabeth Jerichau Baumann, at hun må sidde og vente på besøg fra de fornemme engelske damer og herrer, som lover at komme, men ikke dukker op. Hun er desuden skuffet over den manglende interesse fra såvel den danske konsul som gesandten, der ikke besvarer hendes henvendelser. Hun er ikke imponeret over verdensudstillingen, der synes at optage alle omkring hende, men ingen kunstnere sælger noget. Dog har hun bemærket, at der altid er mange samlet omkring hendes billede af H.C. Andersen læser eventyret om englen for et sygt barn og maleriet af de sovende småpiger, udstillet som Foundling Children, på udstillingen.

Af glædelige nyheder kan hun berette, at maleriet Britannia snart bliver udstillet i Bridgewater Gallery, og at hun har været til middag hos familien Delcomyn og tilbragt en dejlig dag i deres selskab.

Brevet er skrevet over flere dage, fra 2. juli til 10. juli 1862.

TRANSSKRIFTION

den 2den Juli

1862.

Min elskede ven

Tak for Dit 3die kjærlige Brev! Det var som en frisk Luftning i Menneske-ørkenen. Jeg er tilmode som Storken der om Efteraaret længes at flyve over det blaae Hav, snart letter ogsaa jeg Vingerne, helst kom jeg strax — men Pinen skal holdes ud, det er først nu at Besøgene kan ventes. Ja Du kan tro det er rart! jeg gjør hvad et Menneske der har Villie Evne og Kjærlighed kan udrette!

[2] Det er Meget, og dog kun som en Draabe i Havet her, og navnlig i denne Tid. HC Andersens Portrait¹ vilde jeg helst igjen tage med mig ifald jeg kan. Reé² kjøber sandsynligviis eet Billede af de tidligere til 400 Daler, dog er det ikke endnu afgjort. Jeg arrangerer alt det Andet paa det bedste inden jeg reiser hjem! Jeg venter mig noget af et nyt engelsk Bekjendtskab. Paa Lørdag faaer Du nye Efterretninger. Bare jeg havde Brevene fra Paget³ lev vel

[Den 3. juli 1862]

Min kjære Adolf

Idag fik jeg Photographierne og alle de kjære Breve, og det eneste som har sand Indhold og Glæde for mig, er at samtale mig Dig og alle Kjære derhjemme. Jeg har aldrig tilforn følt mig mere forladt som denne gang og fremkommer det ene og alene fordi den store Udstilling⁴ som absorberer

Alles Interesse for mig ingen Tiltrækningskraft har, og gjør alle mine Anstrængelser frugtesløse. Kunde jeg kun ganske rolig og doven sidde hen, men det kan jeg ikke og arbeide kan jeg heller ikke, dertil mangler jeg Ro. Der ere given mig alt for mange herrlige Løfter, og dog kan jeg ikke lade være at vente paa Opfyldelsen af disse, endog jeg slet ikke stoler paa dem. Jeg gaaer i Selskaber fordi

[2] det skal være, og alt synes mig so huult so falsk. – Men hvorfor pine Dig med slige dumme Fortællinger som desværre finder kun alt for megen Gjenklang i Din Sjæl. Det gjælder for mig at holde Pinen ud, og tiltrods for Alt dog ikke tabe Mod. Det skulde dog gaae underlig til, om ikke tilsidst en tro og fast Villie forbunden med Evnerne som Gud har skjænket mig, ej skulde vinde Sejr. Men ej vil jeg fortie at der af Herr Falbes⁵, Hertuginde af Cambridges⁶ Lady Alford⁷ og andres lovede Bekjendte ej er kommen een eneste, so Du kan tænke Dig hvor morsomt det er at sidde hver Dag fra 3 – 6 og ved hver Vogn at komme i Bevægelse og hver Gang kjører Vognen forbi. —

[3] Det eneste jeg her i London, i det [af] store Nydelser og Interesser gjennemtrængte London sætter Priis paa er at skrive til Hjemmet. Det gaaer med det som med det friske Vand som den Overmætte og Syge tager til. — Jeg er ikke syg men meget lidende. Jeg længes som jeg aldrig gjorde før, og dog har jeg allerede revet de fleste af disse Breve i Stykker, thi jeg synes at det er so usselt at klage og klynke, disse Breve ligner Taarer, som letter, og ligesom Taaren bortørres, saaledes er det bedst at Sporet af mit skriftlige Græden tilintetgjøres. Derude lyder paa Gaden Tambouriner og Castagnetter og lystig Sang, og sminkede Piger og Dreng dandser omkring i Snauset i de tilstænkede brogede Pialter. Jeg vedder der ere heelt blege under Sminken. Alt er sminket, alt er Løgn med brogede Klæder paa, kun alt imellem skimter man igjennem Hullerne den nøgne forsultne Sandhed, og den er ikke indbydende ikke glædelig. Kun 11 Dage endnu so er jeg hjemme! Hvilken Lykke at vide at alle I Kjære have det godt! Gud være lovet

[4] for de gode Efterretninger, der kom med Photographierne. Det var Synd at sige at nogen af de Danske gjør sig den ringeste Uleilighed for min Skyld i London (ja! Falbe kjørte med mig til Hambro⁸) men hverken Consul⁹ eller Gesandt¹⁰ have gjort mig deres Besøg (som Englænderne) eller endog besvaret mine Breve. Mueligen skorter det virkelig paa Tiden, lad os tro det. De kommende Dage vil mueligen vise sig gunstigere for mig med Henhold til mine Forretninger, da jeg fra nu af (i de sidste 3 Dage, for gjæves) venter fornemme og rige Folks Besøg.

[Den 4. juli 1862]

Endelig efter usigelig Anstrengelse har jeg naaet derhen at Rule Britannia¹¹ bliver opstillet i Bridgewater Gallery¹². Hertuginde af Cambridge har skaffet mig Tilladelsen dertil, og Lady Alford har lovet mig at ville - interessere sig for at Billedet bliver kjørt til en Klubb eller deslige, om det vil kunne lykkes veed jeg ikke, dog er det ej umulig.

Gesandten har ogsaa forsynet mig med en Anbefaling til Earlen af Ellismere¹³. Reé har skuffet mine Forventninger, og mangler Vedholdenhed thi han kan ikke som han bestemte for at [afse] Kjøbet. God Nat

[Den 5.-6. juli 1862]

Min kjære Adolf skjøndt det er min bedste Trøst og Glæde at skrive til Hjemmet, so har jeg dog neppe Mod dertil, da jeg ikke kan glæde Dig ved nogen gode Efterretninger. Du har jo selv oplevet blikstille paa Oceanet ved Fregatten, ganske saaledes er jeg tilmode som hin, i Bevidstheden om sin Styrke og dog med slappe Seil og afmægtig. — Gud skee lovet jeg snart forlader denne pialtede Herlighed med al dens store Usandhed. Dertil kommer de største daglige Smaaubehageligheder, Urenlighed, Uredelighed og Uvillie, som Livet i Lodginghuset fører med sig. Den 7de Juli: Igaar tilbragte jeg en meget rar Dag hos en rigtig net rar dansk her etableret Familie, Delkomyn¹⁴ Det gjorde usigelig godt midt i dette Sæbebobleliv at sammles med jævne elskværdige, og saa dannede Mennesker som denne Familie er. Det var Aarsdagen for Fredericsslaget¹⁵, jeg udbragte Danmarks Skaal. Der var yndige Smaabørn, en lille Pige af Sophies¹⁶ Alder, og livlig og smuk som hende, lignede hende endog. Jeg blev heelt underlig tilmode, ved at see Faderen tummle med Børnene, ganske som Du pleier. Det var de behageligste Danske, Ministeren¹⁷ undtagen, som jeg har truffet paa her. Kommer Din Gruppe endnu? Nu saa jeg helst, at den blev borte, thi season er jo snart tilende, alle mine Bekjendte idetmindste reiser om 8-10 Dage. Det har varet 2 Maaneder omtrent længere med Grupperne end det skulde have været. Men skade kan det jo heller ikke, skulde den være afsendt, thi saa er den jo paa Vejen til Paris til næste Aars Udstilling, men den Tid, den Sorg. —

[2] Jeg følger slet ikke Bladene veed derfor ikke om de beskjæftiger dem med mine Ting, dog er der alletider et stort Sammenstemmen af Folk omkring H.C. Andersen og Foundlingchildren¹⁸ og Folk taler meget derom, men Kjøberne? Sørensen¹⁹ har dennegang værret heldig, men tænk, ikke engang Tidemann²⁰ som har mindst 15 Billeder har solgt noget til dato. Endnu har jeg ikke ganske opgivet at faa solgt eet eller andet, men megen Haab har jeg dog ikke, underlig nok er det alletider gaaet mig saaledes at den sidste Tid jeg tilbringer paa et Sted er gunstig for mig.

Men at jeg er alene her uden Dig er godt endog jeg har det uhyre svært,
Du vilde ikke kunne have holdt det ud. Jeg er bleven ganske afpillet. Snart
er jeg hjemme, alt inden i mig jubler, naar jeg tænker paa den Ro og Fred
paa Kjærligheden som venter mig hjemme.

den 10de July.

Jeg vil sende Brevet afsted idag for at fortælle Dig at jeg har solgt
Ingemanns²¹ Portrait²² til Baron Hambro for 40 £ St. Fra Udstillingen
sælges der som sagt neppe noget. Du skulde see Udstillingen, det er ikke
opbyggelig, skjøndt den er opbygget til at opbygges. Man maae puffe og
støde sig frem gennem disse 60-70000 Mennesker og blive puffet og
stødt bort igjen fra alle de Tusinder af Gjenstande af hvilke man kunde see
Enkelte. Godt naar man ikke blev ganske tosset i Hovedet af alt, og tillige
bliver man overrendt saa at man neppe mere gider seet Noget.

[Afslutning mangler]

¹ Maleriet H.C. Andersen læser eventyret for et sygt barn, 1862 (H.C. Andersens Hus, Odense)

² Herman Rée

³ Augustus Paget

⁴ Verdensudstillingen The International Exhibition.

⁵ Christian Frederik Falbe

⁶ Prinsesse Augusta af Hessen-Kassel

⁷ Marianne Margaret Egerton

⁸ Carl Joachim Hambro

⁹ A.P. Westenholz

¹⁰ Torben Bille

¹¹ I 1860 medbragte kunstneren første gang et maleri med titlen Britannia, som må formodes at være omtalte maleri i 1862. Der er sandsynligvis tale om billedet, der i dag findes på KUNSTEN, Museum of Modern Art, med den noget senere datering af 1873.

¹² Var et privatejet galleri, stiftet af Francis Egerton, jarlen af Ellesmere og videreført af sønnen.

¹³ Francis Egerton

¹⁴ Adolf Delcomyn

¹⁵ Slaget ved Fredericia den 6. juli 1849, under Treårskrigen 1848-1850, hvor danskerne vandt over slesvig-holstenerne.

¹⁶ Sophie Jerichau

¹⁷ Der kan være tale om Orla Lehmann (1810-1870), dansk politiker og i 1862 indenrigsminister. Han var i slutningen af juni ankommet til London med en stor gruppe danske håndværkere, kunstnere m.m., der skulle besøge verdensudstillingen.

¹⁸ Maleriet Foundling Children er et motiv fra børnehjemmet the Foundling Hospital. Der kan være tale om maleriet, der på verdensudstillingen var udstillet som Poor Children (de sovende småpiger i samme seng).

¹⁹ Carl Frederik Sørensen

²⁰ Adolph Tidemand

²¹ B.S. Ingemann

²² Ved juletid 1857 malede EJB et portræt af digteren Ingemann under et ophold hos parret i Sorø. Portrættet blev det følgende år udstillet på Charlottenborg, mens det først blev solgt under opholdet i London i 1862.

Min elskede, Ven den 2de Juli 1862.
Tak for Dit Gjenlyse Brev!
Det var som en ^{friske} Luftrid i Mendeske
ørkenen. Jeg er tilmode som Horken
Der om Efteraaret længes at flyve
over det blåe Hav snart ligger
jeg Vingerne, helst kom jeg strax
men Pinen skal holde ud, det
er fort os at Berøgen ^{kan} seates.
Ja Du har tro det er godt: jeg
gjør med et ølmenke der har vilde
Kone og Kjærlighed kan udrette.

Det er Meget, og Dog kun som en
Draabe i Havet her, og navnlig i
den Tid. H. C. Andersens Portræt
ville jeg helst igen tage med
mig i Guld jeg kan. Der køber
sandsynligvis et Billede af
de tidligere til 400 Daler, dog er
det ikke endnu afgjort. Jeg an-
serer alt det Mødet som det bedste
inden jeg viser hjem. Jeg venter
mig noget af et nyt engelsk Rejsestykke
paa Lovdag, freed de nye Offervestninger.
Bare i Hvide Øre for Bogen. der vil

Min kjære Dolf

Du fik jeg Photographierne og
alle de kjære Breve, og det eneste som
har sand Tidhold og Glæde for mig,
er at samtale mig Dig og alle
kjære Venstere. Jeg har aldrig
tilforn følt mig mere forladt som
Jænnegang, og fremkommes det ene
og alene fordi den store Adskillig
som absorberer Alles Interesse for
mig ingen særlig Tilstrækkelighed
har, og gjør alle mine Anstretninger
frugtelose. Kunde jeg kun ganske
rolig og roen sidde her, men det kan
jeg ikke og arbejde kan jeg heller
ikke, Værl mangler jeg Pro. Der
er given mig alt for mange her-
lige Løfter, og dog kan jeg ikke
lad være at vente på Opfyldelse
af disse endog jeg slet ikke stoler på
Dem. Jeg gaar i Selskabet frid.

Det skal være og alt synes mig so
kvalt so fult - Men hør for mig
Dig kun med lige rime Fortællingen
som du som fader kan alt for mig
Gjengang i Din Fæl. Det gælder
for mig at holde Pinen ud, og
tiltrøds for at jeg ikke tabe Mod.
Det skulde jeg have underlig til
om ikke tillidst en tro og fast Vilde
forbunden med Evnen som Gud
har skænket mig, og skulde vide
Sejr. Men ej det fortæller at der
af Herr Falck, Hæstegjænder af
Cambridges Lady afjords og andres
lovede Bekjendte ej er kommen
en eneste, so du kan tænke Dig
hvor morsomt det er at sidde hvor
Du fra 3-6 og ved hvor Vogn at
komme i Bevægelse og hvor Gang
Ljoven Vognens forbi. -